

Asia: VN/3920/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen laadun edellytyksistä (1 §)

Koulutusten laatua tulee seurata siten, että vain yliopiston erikoisalakohtaisesti hyväksymät koulutukset lasketaan täydennyskoulutukseksi.

Koulutussuunnitelma tulisi olla jokaisella lääkärillä yksilöllinen, omaan työnkuvaan sekä tarpeisiin perustuva riippumatta uran vaiheesta ja työnantajasta. Kliinistä työtä tekevien lääkäreiden tulee pitää huolta täydennyskouluksensa tarpeiden arvioinnista ja toteutumisesta yhdessä työnantajan kanssa koulutussuunnitelmien avulla. Koulutussuunnitelma kuten täydennyskoulutuksen toteutuminen raportoimalla siitä tulee tehdä velvoittavaksi.

Erytystä huomiota tulee kaikilla erikoisaloilla kiinnittää farmakologiseen täydennyskoulutukseen. Sen tulee olla taloudellisesti riippumaton, kattavaa ja etenkin uusien lääkkeiden kohdalla objektiivista. Uusien lääkkeiden farmakologinen tietämys on tarpeen kaikille lääkäreille ja erityisesti yleislääkäreille.

Pelkkä koulutusten määrä ei takaa laatua. Siksi koulutusten sisällöllä täytyy olla kriteerit ja yliopisto tekee tätä arviointia jo nyt tutkintoihin sisältyvän koulutuksen osalta. Yliopistolle tulee taata riittävät resurssit toimia täydennyskoulutusten laadun arvioijana.

2. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen määrästä (2 §)

Suomen Lääkäriliiton suositus kymmenestä työpaikan ulkopuolisesta ammatillisesta jatkokoulutuspäivästä lääkäreille vuodessa on määrällisesti hyvä pohja riittävälle ammattitaidolle. Sen tulisi olla minimimäärä täydennyskoulutusta vuodessa. Mielestämme tähän määrään ei tulisi laskea esimerkiksi tietojärjestelmien käytön koulutusta, työnannon kannalta on toki välttämätöntä niihin osallistua, mutta ne eivät saisi vähentää ammatillisen täydennyskoulutuksen määrää.

Yleislääketiede on laaja erikoisala ja vaatii monen eri erikoisalan osaamista sekä laaja-alaisesti lääketieteen kehityksen seuraamista. Siksi Suomen Yleislääkärit GPF ry suosittelee ammatillisista täydennyskoulutuksen minimiksi yleislääkäreille kahtatoista päivää vuodessa.

Yleislääkärinä toimivien ammatinharjoittajien tulisi myös osallistua yleislääketieteen täydennyskoulutukseen vähintään kaksitoista päivää vuodessa riippumatta heidän erikoisalastaan. Yksityisellähän minkä tahansa alan erikoislääkäri tai erikostumaton lääkäri voi harjoittaa ammattiaan yleislääkärinä.

3. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen arvioinnista ja seurannasta (3 §)

Täydennyskoulutuksen laatua sekä niihin osallistumista tulisi seurata valvovan viranomaisen toimesta. Tämänhetkinen tilanne osoittaa sen, etteivät suositukset toteudu työnantajan niitä seurattaessa. Omavalvonta ei tässä riitä. Raportointi voidaan toteuttaa joko työnantajan tai työntekijän toimesta, mutta toteutumisen valvonta tulee toteuttaa eri toimijan kautta.

Tähän tarvitaan apua valvovalta viranomaiselta.

4. Lausunnonantajan näkemykset asetuksen voimaantulosta (4 §)

Koska täydennyskoulutusveloitteen tulee koskea koko lääkärikuntaa työnantajasta ja erikoisalasta tai uran vaiheesta riippumatta, eikä sen kattavaa valvontaa tällä hetkellä tehdä viranomaisen toimesta, tulisi muutos tehdä asteittain velvoittavaksi. Valvova viranomainen tarvitsee aikaa raportoinnin ja valvonnan suunnitteluun. Julkinen työnantaja todennäköisesti pystyy vastaamaan näihin tarpeisiin nopeammin, mutta vuokratyövoimayritysten ja yksityisten ammatinharjoittajien osalta olisi varmaan tarpeen siirtää voimaan tulon ajankohtaa myöhemmäksi.

Hyvää asiaa ei kannata pilata kiireellä.

Yleislääketieteen ala on suuri ja koulutuksen tarve velvoittavana kasvaisi näiden ehdotusten toteutuessa.

Erytisesti tulisi pitää huolta siitä, että yliopistojen tarvitsemien opetus- ja arviointiresurssien kasvu huomioidaan. Koulutusten laatu ei saa kärsiä liian suurista osallistujamääristä. Olisi tärkeää taata yliopistolle riittävät resurssit lisääntyvään arvioinnin tarpeeseen sekä eri erikoisalojen täydennyskoulutuksen järjestämiseen liittyen.

5. Onko asetuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetuksella voidaan arvioida olevan?

Vaikutusten arviointia tulee kehittää.

Työnantajalla tulee olla täydennyskoulutuksen suunnittelu-, järjestämis- ja raportointivastuu valvovalle viranomaiselle, joka vastaisi tavoitteissa pysymistä ja täydennyskoulutukseen osallistumiseen toteutumisesta.

Koulutusten laadusta voisi vastata yliopisto.

Suomen Yleislääkärit GPF ry näkee, että riittävä ja laadukas täydennyskoulutus lisää myös työn pito- ja vetovoimaa ja kompetenssin tunnetta työssä, joka lisää työhyvinvointia.

6. Muita yleisiä huomioita ehdotuksesta?

Tämän kokonaisuuden valvontavastuu tulisi olla valvovalla viranomaisella esimerkiksi stm:llä. Tällä hetkellä omavalvonta ja suositukset näyttävät olevan riittämättömiä keinoja sille, että lääkärikunnan täydennyskoulutus pysyisi edes vähimmäisvaatimusten tasolla laadullisesti ja määrällisesti.

Vaikutukset olisivat positiivisia, jos asetuksella pidettäisiin huolta kaikkien lääkärin jatkuvasta, riittävästä ja laadukkaasta täydennyskoulutuksesta.

Täydennyskoulutukseen osallistumisen tulisi olla jokaiselle kliiniseen työhön osallistuvalla lääkärillä velvoittavaa ja yleislääkärinä toimiville muiden erikoisalojen lääkäreille velvoittavaa myös yleislääketieteen osalta.

Työnantajasta riippumatta tämän tulisi koskea jokaista lääkärin ammattia harjoittavaa kollegaa vähintään kymmen päivää vuodessa ja yleislääketieteen osalta kaksitoista.

Suomen Yleislääkärit GPF ry toivoo ehdottamiensa muutosten toteutumista ja uskoo siihen, että niiden toteutuminen sopivan siirtymäajan jälkeen nostaisi hoidon laatua ja takaisi kaikkien lääkärin ammattitaidon kehittymisen koko työuran ajan.

Puhakka Jaana
Suomen Yleislääkärit GPF ry